

רפורמת הבנקאות הפתוחה

עדכוני לקוחות

רפורמת הבנקאות הפתוחה כבר כאן והיא מאפשרת למיזמי פינטק, לחברות אשראי חוץ-בנקאי ולגורמים נוספים, לקבל נתונים פיננסיים על לקוחות במטרה להרחיב כמה שיותר את התחרות בשוק הבנקאות והפיננסיים וכך לשפר את השירות ללקוח.

אז מהי בעצם רפורמת הבנקאות הפתוחה? **חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021** (להלן: "חוק שירות מידע פיננסי"), מעגן בתוכו עקרון של פתיחות ושיתוף המידע הפיננסי של לקוחות התאגידים הפיננסיים עם גורמים נוספים. מידע זה כולל בין היתר את יתרות הלקוח, עמלות וריביות שהלקוח משלם, התנועות בחשבונותיו, אשראי שנטל, ניירות ערך שמחזיק הלקוח, חסכונות ועוד. עד עתה, מי שהיו שולטים במידע הפיננסי של הלקוח היו המוסדות הפיננסיים הוותיקים במשק מה שגרם לריכוזיות המידע וחסם תחרות אמיתית במשק. חוק שירות מידע פיננסי מחייב את אותם המוסדות לעשות שימוש בממשקי תוכנה על מנת לאפשר לכל לקוח, או לכל מי שהלקוח הסמיכו, לבקש ולקבל מידע פיננסי מפורט אודות הלקוח.

הרפורמה מהווה מהפכה של ממש בשוק הבנקאות, האשראי והפיננסיים מעולם של בנקאות סגורה, בה המוסד הפיננסי, לרוב הבנק, מאגד אצלו את המידע אודות הלקוח, לעולם בו הכוח בנוגע למידע הפיננסי היווה של הצרכנים. עד לחקיקת החוק, מרבית הצרכנים נהגו להתקשר עם גורם פיננסי אחד בנוגע לכל השירותים הפיננסיים הנצרכים על-ידם, לרוב זהו הבנק בו הם מנהלים את חשבונותיהם. הסיבה לריכוזיות נבעה בין היתר מהקושי של הצרכן לקבל תמונת מצב מלאה בנוגע לכלל המוצרים הפיננסיים אם היה רוכש אותם בחברות שונות. המטרה של הרפורמה היא לאפשר לכל הצרכנים לקבל במקום אחד ובזמן אמת תמונת מצב פיננסית מלאה מספקים פיננסיים שונים ובכך היא תקל על הצרכנים לצרוך מוצרים פיננסיים ממקורות שונים.

לצד זאת, הרצון בפתיחות המידע הפיננסי בין ספקים שונים עלולה לשים את הצרכנים בסיכון לזליגת המידע הרגיש שלהם לגורמים לא רצויים. לכן, יחד עם עקרונות שיתוף המידע אותה באה הרפורמה לקדם, קובעת הרפורמה כללים בדבר **הגורמים** שיהיו זכאים לקבל לידיהם את המידע הפיננסי ובדבר החובות שיחולו עליהם בשמירה וניהול של המידע, כמו גם הגנות צרכניות.

על-מנת לספק את שירות המידע הפיננסי המקוון, החוק קובע חובת רישוי לעוסקים במתן שירות זה בפיקוח של רשות ני"ע כמאסדר של שירותי מידע פיננסי מקוון, ולגבי לגופים אחרים שכבר מאוסדרים ע"י אחד מהרגולטורים – חובת רישום בהתאם לכללים של אותו רגולטור.

החל מכניסת החוק לתוקף, לא רשאיות עוד לעסוק חברות באיסוף ושמירה של מידע פיננסי מקוון ללא רישיון או אישור "המשך עיסוק". לדוגמא, מעת כניסת החוק לא ניתן לקבל באופן קבוע את שם המשתמש והסיסמא של לקוח

ולהעביר אליו מידע קבוע מחשבוננו ללא רישיון.

מה מעניק הרישיון או הרישום?

עם קבלת הרישיון, רשאי בעל הרישיון – "נותן השירות" לקבל לידי מידע פיננסי אודות לקוחות ולעשות בהם ששימושים המותרים בחוק (איסוף, יעוץ, תיווך והשוואת עלויות).

על מנת לעמוד בדרישות החוק לצורך קבלת הרישיון, נדרש המבקש לעמוד בין היתר בתנאים שקבועים בחוק (בהמשך יחודדו הכללים בנהלים שיפורסמו ע"י רשות ני"ע ומאסדרים אחרים):

1. על המבקש להיות חברה.
2. השליטה על עסקי החברה וניהולה פועלים בישראל או אם אינם פועלים בישראל, שיש לחברה את היכולת לקיים את כל הוראות החוק וניתן לאכוף אותן לגביה.
3. החברה בעלת אמצעים טכנולוגיים ומיומנות מתאימים למתן השירות בנוגע למידע הפיננסי אותו החברה מעוניינת לספק, לרבות אמצעים על מנת לעמוד בהוראות הנוגעות להגנת פרטיות, אבטחת מידע, הגנת סייבר וניהול סיכונים.
4. החברה בעלת תכנית עסקית ואמצעים כספיים המעידים על יכולת החברה לספק שירות מידע פיננסי, בצירוף תצהיר לעניין זה.
5. עמידה בדרישות לעניין ביטוח, הון עצמי מזערי ובטוחות.
6. לא מונה לחברה כונס נכסים ע"י בית משפט ולא ניתן צו פירוק לחברה.
7. במידה וקיים בעל שליטה – הוא עונה על התנאים לקבלת היתר בעל שליטה.

לאיזה מידע ניתן לתת גישה בהתאם לחוק?

החוק קובע "סלי מידע" אשר מגדירים את סלי המידע הפיננסי שהגופים הפיננסיים יידרשו לאפשר לנותני השירות גישה אליהם, והם אלה:

1. עובר ושב וחשבונות תשלום – יתרות ותנועות בחשבונות הלקוח השונים.
2. אשראי – יתרות אשראי, ריביות ועמלות שהלקוח משלם עבור האשראי.
3. כרטיסי חיוב – פירוט השימוש בכרטיס והעמלות שמשלם הלקוח עבור השימוש.
4. ניירות ערך – ניירות הערך שמחזיק הלקוח, הפעילות המבוצעת בתיק ניירות הערך, והעמלות שמשלם הלקוח בעבורן.
5. חסכונות – החסכונות, הריביות וההצמדות שהלקוח מקבל תמורתן והעמלות המשולמות עבור חסכונות אלה.

איזה גופים יהיו חייבים לאפשר גישה למידע?

החובה לאפשר גישה לנותני השירות חלה רק לגבי סלי המידע המצוינים לעיל, והיא תחול על בנקים, סולקים, חברות

אשראי, בעלי רישיונות למתן שירותי פיקדון ואשראי, קופות גמל וחברות ביטוח.

אילו הוראות נוספות נכללות בחוק?

החוק קובע הוראות בנוגע לאופן שמירת המידע וניהול מאגר המידע באופן שוטף, איסור ניגוד עניינים, תקופת ההתקשרות, התנתקות משירות, חובות גילוי נאות ללקוח, והוראות צרכניות נוספות.

ברור כי החוק אשר טומן בחובו **דגשים רגולטוריים** מרובים לצד **הזדמנות** להוות מהפכה של ממש לכל חברה המעוניינת לתת שירות פיננסי כזה או אחר.

החוק מהווה הזדמנות לחברות פינטק לסוכנות ביטוח או לנותני אשראי ויזמים לדריסת רגל אמיתית בתחרות על לקוחות מול התאגידים המוסדיים הוותיקים.

לפרטים נוספים ניתן [לפנות למשרדנו](#), לשותף **עדו מלין** וליתר העוסקים ברגולציה פיננסית.

אנשי קשר

עדו מלין
שותף